

Briselē, 2017. gada 12. jūnijā
(OR. en)

9292/17

ECOFIN 398
UEM 147
SOC 378
EMPL 292
COMPET 395
ENV 494
EDUC 222
RECH 178
ENER 217
JAI 476

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	ST 9236/17 ECOFIN 369 UEM 118 SOC 347 EMPL 262 COMPET 364 ENV 464 EDUC 192 RECH 148 ENER 188 JAI 439 - COM(2017) 506 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Igaunijas 2017. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas 2017. gada stabilitātes programmu

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2017) 506 *final*.

PADOMES IETEIKUMS

(...)

par Igaunijas 2017. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas 2017. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

tā kā:

- (1) Komisija 2016. gada 16. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2017. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes apstiprināja 2017. gada 9. un 10. marta Eiropadome. Komisija 2016. gada 16. novembrī, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011², pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Igaunija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku, ko apstiprināja 2017. gada 9. un 10. marta Eiropadome. Padome 2017. gada 21. martā pieņēma Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ("ieteikums par eurozonu").³
- (2) Ņemot vērā to, ka Igaunija ir dalībvalsts, kuras valūta ir euro, un ekonomiskajā un monetārajā savienībā starp ekonomikām ir cieša savstarpējā saikne, Igaunijai būtu jānodrošina pilnīga un savlaicīga ieteikuma par eurozonu īstenošana, kā tas ir atspoguļots 1. ieteikumā turpmāk.
- (3) 2017. gada ziņojums par Igauniju tika publicēts 2017. gada 22. februārī. Tajā tika izvērtēti Igaunijas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenoti Padomes 2016. gada 12. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc iepriekšējos gados pieņemtajiem konkrētai valstij adresētajiem ieteikumiem, un Igaunijas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

³ OV C 92, 24.3.2017., 1. lpp.

- (4) Igaunija 2017. gada 28. aprīlī iesniedza savu 2017. gada stabilitātes programmu un 2017. gada 4. maijā – savu 2017. gada valsts reformu programmu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās tika izvērtētas vienlaikus.
- (5) Attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi ir iekļauti Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondi) 2014.–2020. gadam plānošanā. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ⁴ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerattiecību nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Komisija ir sniegusi papildu norādes par to, kā tā izmantotu minēto noteikumu norādēs par to pasākumu piemērošanu, kuri saista ESI fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (6) Igaunija šobrīd ir Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā. Valdība savā 2017. gada stabilitātes programmā vidēja termiņa budžeta mērķi pazemināja no strukturālās bilances līdz deficītam 0,5 % apmērā no IKP. Valdība plāno, ka notiks pāreja no vispārējās valdības budžeta pārpalikuma, kas 2016. gadā bija 0,3 % no IKP, uz deficītu 0,5 % apmērā no IKP 2017. gadā un 0,8 % apmērā no IKP 2018. gadā. 2017. gada stabilitātes programmas aplēses liecina, ka tas atbilst strukturālam pārpalikumam 0,2 % no IKP 2017. gadā un deficītam 0,5 % no IKP 2018. gadā un saskan ar vidēja termiņa budžeta mērķi. Tomēr, pamatojoties uz pārrēķināto ⁵ strukturālo bilanci, prognozēts, ka deficīts sasniegs 0,1 % no IKP 2017. gadā un 0,9 % no IKP 2018. gadā, kas nozīmē, ka netiks sasniegts jaunais vidēja termiņa budžeta mērķis. Saskaņā ar 2017. gada stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2017. un 2018. gadā saglabāsies mazāka par 10 % no IKP. Minēto budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams 2017. un 2018. gadam, bet tas ir labvēlīgs turpmākajiem programmas gadiem. Tomēr ar pieņēmumiem par to, kādus ieņēmumus radīs dažādie jaunie nodokļu pasākumi, kas stāsies spēkā 2018. gadā, ir saistīti riski.
- (7) Pamatojoties uz Komisijas 2017. gada pavasara prognozi, tiek prognozēts, ka 2017. gadā strukturālajā bilanci tiks reģistrēts deficīts 0,3 % apmērā no IKP, kas saglabāsies virs vidēja termiņa budžeta mērķa. Igaunijai tiek ieteikts 2018. gadā turpināt virzību uz vidēja termiņa budžeta mērķi. Nemainīgas politikas apstākļos Igaunija riskē nedaudz novirzīties no minētās prasības. Kopumā Padome uzskata, ka Igaunijai jābūt gatavai veikt turpmākus pasākumus, lai 2018. gadā nodrošinātu atbilstību prasībām.

⁵ Cikliski koriģētā balance, atskaitot vienreizējus un pagaidu pasākumus, ko Komisija pārrēķina, izmantojot vispārpieņemtu metodoloģiju.

- (8) Igaunija ir rīkojusies, lai vietējo pašvaldību reformas ietvaros nodrošinātu, ka tiek sniegti un ir pieejami augstas kvalitātes pakalpojumi, ieskaitot vietējā līmeņa sociālos pakalpojumus. Konkrēti, Igaunija ir pieņēmusi Administratīvās reformas likumu, kura mērķis ir panākt, lai būtu vienkāršāk veidot tādās dzīvotspējīgas vietējās pašvaldības, kuras var finansēt savu darbību, lai varētu plānot attīstību un izaugsmi un lai sniegtu kvalitatīvus pakalpojumus. Tā sekmīgi noslēdza vietējo pašvaldību apvienošanas brīvprātīgo posmu un īsteno Sociālās labklājības likumu. Vēl nav sperti daži svarīgi soļi, lai pabeigtu vietējo pašvaldību reformu. Joprojām nav pabeigta pašvaldību finansēšanas sistēmas pārskatīšana. Citi tiesību akti par pienākumu un uzdevumu sadali starp pašvaldībām un centrālo valdību vēl tiek gatavoti. Šo priekšlikumu pieņemšana ir izšķirīgi svarīga tālab, lai nodrošinātu kvalitatīvu publisko pakalpojumu sniegšanu tādās jomās kā izglītība, darbs ar jaunatni, veselības veicināšana un transports.
- (9) Igaunijā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība samazinājās no 28,3 % 2014. gadā līdz 26,9 % 2015. gadā, tomēr tā joprojām ir augstākā Savienībā. Valdība rīkojas, lai to samazinātu vēl vairāk. Piemēram, ir pieņemts un tiek īstenots 2016.–2023. gada Labklājības plāns, kā mērķis ir pievērsties dzimumu segregācijai darba tirgū un cīnīties ar stereotīpiem. Vēl jāpieņem grozījums Dzimumu līdztiesības likumā, ar ko darba inspekcijām tiks uzdots ciešāk pārraudzīt dzimumu līdztiesību privātajā sektorā. Tiek apsvērta iespēja pārskatīt vecāku atvaļinājuma sistēmu, lai tā izmantošanu padarītu elastīgāku. Tiesību aktu grozījumi vēl nav pieņemti.
- (10) Igaunijā ir augsta ienākumu nevienlīdzība. Bagātāko 20 % mājsaimniecību un nabadzīgāko 20 % mājsaimniecību ienākumu attiecība – kas 2012. gadā bija 5,4 – ir palielinājusies un 2015. gadā sasniedza 6,2; patlaban tas ir septītais augstākais rādītājs Savienībā. Galvenais iemesls, šķiet, ir darba samaksas lielās atšķirības, jo ir strauji palielinājušies kvalificētāku personu ienākumi. Absolūtā izteiksmē 10 % trūcīgāko mājsaimniecību ienākumi atpaliek no vidējo ienākumu pieauguma, tā izraisot sociālās drošības tīkla adekvātuma problēmas. Problēmu saasina tas, ka pabalsti (jo īpaši pensijas un sociālās palīdzības pabalsti) atpaliek no tirgus ienākumu pieauguma. Tādēļ arī ir pakāpeniski palielinājies nabadzības riska rādītājs: no 15,8 % 2010. gadā līdz 21,6 % 2015. gadā. Veikti ievērojami centieni, lai, paaugstinot iedzīvotāju ienākuma nodokļa neapliekamo minimumu, no 2018. gada nodokļu sistēmu padarītu progresīvāku, jo īpaši tiem, kuru ienākumi ir zemi.

- (11) Uzņēmumu izdevumi pētniecībai, tehnoloģijām un inovācijai 2015. gadā pieauga līdz 0,69 %, tomēr to līmenis kopumā vēl aizvien ir zemāks par Savienības vidējo rādītāju, kas ir 1,3 %. Augsto tehnoloģiju un uz zināšanām balstīto uzņēmumu skaits joprojām ir neliels, un doktorantūras programmās jauno absolventu skaits ir mazs. Pēdējo gadu laikā darba samaksas pieaugums nemainīgi pārsniedza ražīguma pieaugumu, kas ir ietekmējis peļņu un tādējādi bremsējis investīciju pieaugumu. Pieticīgas investīcijas tehnoloģiju izstrādē var izraisīt to, ka eksporta, sevišķi preču, pievienotā vērtība pieaug mazāk, nekā prognozēts, un apdraud ražošanas apjoma pieaugumu. 2015. gadā palielinājās starp akadēmiskajām aprindām un uzņēmumiem noslēgto līgumpētījumu apjoms. Tomēr sadarbība starp abām šīm nozarēm joprojām bija ierobežota, neraugoties uz valdības veiktajiem pasākumiem. Igaunija ir vēl vairāk uzlabojusi uzņēmējdarbības vidi, tomēr maksātnespējas ilgstošās procedūras un nodrošināto kreditoru līdzekļu atgūšanas rādītājs joprojām ir šķēršļi investīcijām. 2016. gadā tika sākts projekts maksātnespējas regulējuma pilnveidei, kura mērķis ir procedūru paātrināt, padarīt to efektīvāku un uzlabot sekmīgo pieteikumu rādītāju. Tomēr grozījumi tiesiskajā regulējumā vēl nav pieņemti.
- (12) 2017. gada Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Igaunijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2017. gada ziņojumā par valsti. Tā ir arī izvērtējusi 2017. gada stabilitātes programmu un 2017. gada valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti saistībā ar iepriekšējos gados Igaunijai adresētajiem ieteikumiem. Izvērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Igaunijā, bet arī to atbilstību Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (13) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi 2017. gada stabilitātes programmu, un tās atzinums ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā ⁶ turpmāk,

⁶ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

AR ŠO IESAKA Igaunijai 2017. un 2018. gadā rīkoties šādi.

1. Īstenot savu fiskālo politiku atbilstīgi Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas prasībām, kas nozīmē arī turpināt virzību uz vidējā termiņa budžeta mērķi 2018. gadā. Uzlabot sociālās drošības tīkla adekvātumu. Veikt pasākumus, lai mazinātu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību, jo īpaši uzlabojot darba samaksas pārredzamību un pārskatot vecāku atvaļinājuma sistēmu.
2. Veicināt privātās investīcijas pētniecībā, tehnoloģijās un inovācijā, arī ar tādu pasākumu palīdzību, kuru mērķis ir veidot ciešāku sadarbību starp akadēmiskajām aprindām un uzņēmumiem.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
